

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR NOVEMBER 2011

Omfang og art af kriminalitet begået af 14-årige

Dette notat angår registreret kriminalitet begået af unge, som var 14 år på gerningstidspunktet, også selv om vedkommende måtte være fyldt 15 år på afgørelsestidspunktet. Analyserne omhandler såvel fældende afgørelser som sigtelser, og der indgår både overtrædelser af straffeloven og særlove-
ne. Analyserne er baseret på tal fra Kriminalregisteret. Samme person kan optræde i statistikken flere gange.

Det bemærkes, at færdselsbøder under 2.000 kr. som hovedregel ikke registreres i Kriminalregiste-
ret og dermed heller ikke indgår i den følgende opgørelse.¹

I alle opgørelser skelnes mellem, om hændelser har fundet sted i andet halvår 2010 eller første halv-
år 2011. Det sker med henblik på bl.a. at anskueliggøre, at der, for så vidt angår strafferetlige afgø-
relser, vil være et relativt lavt antal det første halve år efter sænkelsen af den kriminelle lavalder,
idet såvel gerningstidspunktet som afgørelsestidspunktet skal ligge inden for samme halvår. Det
samme er ikke tilfældet for første halvår 2011, hvorfor det må antages, at det giver et mere korrekt
billede af antallet af strafferetlige afgørelser.

1. Fældende afgørelser

Tabel 1 viser antallet af strafferetlige afgørelser vedrørende de unge, der var 14 år på gerningstids-
punktet.² Det fremgår, at det i alt drejer sig om 775 fældende strafferetlige afgørelser, hvoraf langt
de fleste er truffet i første halvår 2011. Det illustrerer, at det første halve år efter sænkelsen af den
kriminelle lavalder giver et skævt billede af omfanget af strafferetlige afgørelser.

Godt to tredjedele af afgørelserne angår ejendomsforbrydelser, heraf langt de fleste er butikstyveri-
er, idet 42 pct. af samtlige sager vedrører butikstyveri. Af de øvrige ejendomsforbrydelser er den
største gruppe hærværk, efterfulgt af brugstyveri af knallert, cykel m.v. (men ikke biler), røveri,
andre tyverier og indbrud.

¹ Visse færdselslovovertrædelser registreres dog uanset bødens størrelse.

² I tre tilfælde er dømt 15 år på gerningstidspunktet for hovedsigtelser, men 14 år på gerningstidspunktet for en eller flere af bisigtelserne. Disse tre sager er ikke inkluderet i analyserne. Dertil kommer to sager, der er under anke, således at det er afgørelsen i første instans, der er inkluderet i tabellen.

Af de seks seksualforbrydelser angår de tre blufærdighedskrænkelser, mens to angår seksualforbrydelse mod nogen under 15, men over 12 år, og den sidste seksualforbrydelse mod nogen under 12 år.

Tabel 1. Afgørelser fordelt efter kriminalitetens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
Seksuualforbrydelser i alt	1	5	6
Vold i alt	19	88	107
heraf § 244	14	69	83
- § 245	1	3	4
- § 119	3	12	15
Ejendomsforbrydelser i alt	155	377	532
heraf indbrudstyveri	8	16	24
- butikstyveri	103	220	323
- andre tyverier	7	24	31
- brugstyveri af knallert, cykel mv.	12	21	33
- røveri	5	22	27
- hærværk	13	28	41
Andre straffelovsovertrædelser	2	7	9
Straffelovsafgørelser i alt	177	477	654
Særlove i alt	53	68	121
heraf lov om euf. stoffer	5	14	19
- våbenloven	5	5	10
- færdselsloven	39	44	83
I alt	230	545	775

Langt de fleste af voldssagerne angår den simple vold, § 244, og størsteparten af de resterende sager angår vold eller trusler om vold mod nogen i offentlig tjeneste, § 119. Kun fire sager vedrører alvorligere vold.

De ni sager under 'andre straffelovsovertrædelser' angår i ét tilfælde falsk anklage, i to tilfælde falsk anmeldelse, i ét tilfælde fornærmelig tiltale af offentlig myndighed, i tre tilfælde husfredskrænkelser og i to tilfælde uberettiget adgang til edb-oplysninger. Særlovsovertrædelserne vedrører primært lov om euforiserende stoffer, våbenloven og færdselsloven. Ingen færdselslovssager angår spirituskørsel og lignende.

Af tabel 2 fremgår arten af de straffe, som de unge er idømt. Der er i langt de fleste tilfælde tale om en bøde, idet 80 pct. af sagerne i 2010 og 67 pct. af sagerne i 2011 er afgjort med bøde. I 132 sager er der idømt en betinget dom, heraf fire med vilkår om samfundstjeneste. Der er idømt ni ungdoms-sanktioner og syv ubetingede domme – heraf fem delvist betingede. I 40 tilfælde består afgørelsen af en advarsel, mens 11 sager er resulteret i et tiltalefrafald med vilkår og 25 sager i et tiltalefrafald uden vilkår. Endelig er der i ét enkelt tilfælde idømt en foranstaltningsdom.

Tabel 2. Afgørelser fordelt efter afgørelsens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
Ubetinget dom	2	5	7
Ungdomssanktion	2	7	9
Betinget dom med vilkår om samfundstjeneste	1	3	4
Betinget dom	16	112	128
Bøde	184	366	550
Advarsel	14	26	40
Tiltalefrafald med vilkår	4	7	11
Tiltalefrafald uden vilkår	7	18	25
Foranstaltningsdom	0	1	1
I alt	230	545	775

Længden af de ubetingede domme eller den ubetingede del af delvis ubetingede domme fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Ubetingede frihedsstraffe fordelt efter længde.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
30 dage	1	1	2
90 dage	1	1	2
150 dage	0	3	3
I alt	2	5	7

I to tilfælde er strafflængden på én måned og i andre to på tre måneder. I de sidste tre tilfælde er strafflængden på fem måneder.

2. Sigtelser

Antallet af tilfælde, hvor en 14-årig er blevet sigtet for en forbrydelse, fremgår af tabel 4. Opgørelsen omfatter også sigtelser, der ikke fører til en fældende afgørelse. Det er en af grundene til, at der forekommer betydeligt flere sigtelser end afgørelser. En anden er, at en afgørelse kan angå et sagskompleks og omfatte en række bisigtelser.

I løbet af den undersøgte etårige periode forekommer der 2.301 sigtelser. 69 pct. af sigtelserne angår ejendomsforbrydelser, mens 26 pct. angår butikstyveri.

Af de 41 sigtelser for seksualforbrydelser vedrører de ti voldtægt og 21 blufærdighedskrænkelser. Af de ti sigtelser for voldtægt er der endnu ikke truffet afgørelse for fire af dem, mens påtalen er opgivet tre tilfælde. De øvrige tre sigtelser vedrører samme person, som er idømt en delvis betinget dom i andet halvår af 2011.

Langt de fleste af voldssagerne angår den simple vold, § 244, og de resterende tilfælde angår primært vold eller trusler om vold mod nogen i offentlig tjeneste, § 119, samt trusler. 18 sigtelser vedrører alvorligere vold.

Tabel 4. Sigtelser fordelt efter kriminalitetens art.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
Seksuallforbrydelser i alt	16	25	41
heraf voldtægt	4	6	10
Vold i alt	116	142	258
heraf § 244	78	85	163
- § 245	7	11	18
- § 119	15	19	34
Ejendomsforbrydelser i alt	791	788	1579
heraf indbrudstyveri	65	80	145
- butikstyveri	350	240	590
- brugstyveri af knallert, cykel mv.	56	84	140
- røveri	39	58	97
- hærværk	117	97	214
Andre straffelovsovertrædelser	15	22	37
Straffelovsafgørelser i alt	938	977	1915
Særlove i alt	197	189	386
heraf lov om euf. stoffer	15	29	44
- våbenloven	26	26	52
- færdselsloven	147	116	263
I alt	1135	1166	2301

De 37 sager under 'andre straffelovsovertrædelser' angår primært falsk anklage eller anmeldelse, fornærmelig tiltale af offentlig myndighed eller polititjenestemand samt husfredskrænkelser. Særlovsovertrædelserne vedrører primært lov om euforiserende stoffer, våbenloven og færdselsloven. Tre af færdselslovssager angår spirituskørsel og lignende.

3. Varetægtsfængslinger

I 27 tilfælde har en person, som var 14 år på gerningstidspunktet, været varetægtsfængslet. I ét enkelt tilfælde var personen fyldt 15 år på tidspunktet for varetægtsfængslingens start, mens varetægtsarrestanterne i de øvrige tilfælde var 14 år på det tidspunkt. I 24 af de 27 varetægtsfængslinger foregik det i surrogat, mens varetægtsfængslingen i de øvrige tre tilfælde har været både i surrogat og arresthus.

Længden af varetægtsfængslingerne fremgår af tabel 5. Sagerne er fordelt på henholdsvis andet halvår af 2010 og første halvår af 2011 efter tidspunktet for varetægtsfængslingens start. I to tilfælde er varetægtsfængslingen endnu ikke afsluttet. Disse to varetægtsfængslinger, som begge er påbegyndt i første halvår af 2011, indgår derfor ikke i tabellen.

Tabel 5. Varetægtsfængslinger fordelt efter længde.

	Andet halvår 2010	Første halvår 2011	I alt
Til og med 2 uger	1	1	2
Mere end 2-4 uger	3	5	8
Mere end 4-6 uger	1	0	1
Mere end 6-8 uger	1	2	3
Mere end 8-10 uger	0	4	4
Over 10 uger	3	4	7
I alt	9	16	25

De 25 varetægtsfængslinger har i gennemsnit varet godt otte uger. Den korteste har varet ni dage, mens den længste har varet seks en halv måned. Sidstnævnte varetægtsfængsling er efterfulgt af en foranstaltningsdom.